

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PvdD) en M.P.C. Sandmann (FvD)
(d.d. 18 juli 2019)

Nummer
3530

Onderwerp
5G

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft in juli 2018 het Actieplan Digitale Connectiviteit gepresenteerd. Hier is het "uitrollen" van het 5G netwerk onderdeel van. In 2019 wordt de definitieve 5G standaard vastgesteld, met de mogelijkheid tot uitrol vanaf 2020. In Zuid-Holland is de brief "Verkenning Digitale Economie" door GS vastgesteld op 16 oktober 2018.

Concrete acties in Zuid-Holland omtrent 5G zijn onder meer het 5G Fieldlab. Dit is een open platform gericht op het ontwikkelen en gebruiken van 5G. Het 5G fieldlab komt bij The Green Village op de TU Delft Campus.

Het al dan niet uitrollen van een 5G netwerk kent echter veel haken en ogen. Voor de uitrol van 5G zijn veel meer antennes nodig dan voor 2G, 3G of 4G.

- Het Agentschap Telecom, de Nederlandse overheidsorganisatie die het gebruik van radiofrequenties in Nederland reguleert, waarschuwde eerder dit jaar dat gemeenten niet goed zijn voorbereid op de vervanging van 4G-masten door 5G-masten.¹*
- De nationale terrorismecoördinator NCTV inventariseert op dit moment de risico's op spionage door Huawei bij telecompartijen.²*
- Er zijn zorgen over de volksgezondheid, zoals bijv. verwoord in het Algemeen Dagblad, "Straling antennes aan banden: onduidelijkheid over gevaar volksgezondheid"³ maar ook in de '5G space appeal' waarin wereldwijd door oa wetenschappers wordt opgeroepen tot voorzichtigheid.⁴*
- De potentiële gevolgen voor volksgezondheid gelden ook voor andere dieren. Afgelopen maand publiceerde 'Melkvee', onafhankelijke vakblad voor de melkveehouderij, het artikel "Koeien in paniek, mogelijk door testen 5G-netwerk".⁵*

¹<https://www.dvhn.nl/groningen/Agentschap-Telecom-Onduidelijkheid-bij-gemeenten-over-5G-soms-is-er-helemaal-geen-beleid-24350977.html>

²<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/huawei-mogelijk-betrokken-bij-chinese-spionage-in-nederland~b4fad1c/>

³<https://www.ad.nl/politiek/straling-antennes-aan-banden-onduidelijkheid-over-gevaar-volksgezondheid~a388a34d/>

⁴<https://www.5gspaceappeal.org/the-appeal>

⁵<https://www.melkvee.nl/artikel/191780-koeien-in-paniek-mogelijk-door-testen-5g-netwerk/>

Dit vormt voor de fracties van Partij voor de Dieren en Forum voor Democratie de aanleiding voor het stellen van de volgende vragen;

1. *Heeft de provincie een beeld van het gemeentelijke beleid m.b.t. het plaatsen van 5G-zendmasten? Zo ja, wat is dit beeld? Zo nee, bent u bereid een korte inventarisatie te maken? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Gedeputeerde Staten hebben een goed beeld van het beleid van de verschillende gemeenten op het gebied van 5G en zendmasten. Voor de meeste gemeenten is het een nieuw thema waarbij er nog geen actief beleid is geformuleerd. Vigerend antennebeleid is vaak opgesteld toen er nog geen sprake was van de ontwikkelingen rondom 5G. Een aantal gemeenten zoals bijvoorbeeld Den Haag, Rotterdam en Delft is al verder in de uitwerking, maar ook hier is het beleid nog niet vastgesteld.

2. *Zijn GS het met ons eens dat eerst duidelijkheid moet komen over de gevolgen voor volksgezondheid van zowel 5G afzonderlijk als door cumulatieve straling, dierenwelzijn en eventuele spionagerisico's en dus dat het voorzorgsprincipe hier van toepassing is? Zo ja, bent u bereid hiervoor te pleiten bij het Rijk? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Gedeputeerde Staten delen uw zorgen over de eventuele effecten die de straling van het toekomstige 5G-netwerk met zich meebrengt en onderschrijft de eventuele spionagerisico's. De Rijksoverheid, in het bijzonder het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is verantwoordelijk voor de veiling van de frequenties in het domein van 5G. Daarmee zien wij ook het Rijk als verantwoordelijke voor het monitoren van de gezondheidseffecten. De provincie heeft ambtelijk nauw contact met het Ministerie en gaat mee in het landelijk beleid en geldende wet- en regelgeving.

Graag wil ik u verwijzen naar de Kamerbrief over 5G en gezondheid [1] die staatssecretaris Keijzer (Economische Zaken en Klimaat) en minister Bruins (Medische Zorg en Sport) op 16 april jl. naar de Tweede Kamer hebben gestuurd. Deze brief geeft meer informatie over 5G en gezondheid en wat voor onderzoeken er zijn gedaan en nog worden uitgevoerd.

Daarnaast wil ik u over het thema s spionagerisico's graag verwijzen naar de kamerbrief maatregelen bescherming telecomnetwerken en 5G. Deze brief beschrijft de uitkomsten van de Taskforce Economische Veiligheid. [2]

[1] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/17/kamerbrief-over-5g-en-gezondheid>

[2] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/07/01/kamerbrief-maatregelen-bescherming-telecomnetwerken-en-5g>

3. *Is het correct dat in het definitieve projectplan voor Fieldlab 5G Zuid-Holland het thema gezondheid een nadrukkelijke positie heeft gekregen? Zo ja, maakt een concreet onderzoek naar gezondheidseffecten hier ook deel van uit, inclusief de effecten van cumulatieve straling?*

Antwoord

In het definitieve projectplan voor Fieldlab 5G Zuid-Holland heeft het thema gezondheid een positie gekregen. Het fieldlab richt zich niet alleen op de technologische aspecten van 5G maar ook op andere onderwerpen die relevant zijn voor een succesvolle implementatie van deze nieuwe technologie in onze regio. Maatschappelijke acceptatie is een voorwaarde voor succesvolle implementatie en onzekerheid over de gevolgen voor de volksgezondheid hebben hier een duidelijke invloed op.

Op welke wijze de gezondheidseffecten worden onderzocht wordt door het project nog nader uitgewerkt.

4. *Bent u bereid om, gelijk het tijdschema van het dagelijks bestuur van Delft – die op korte termijn de gemeenteraad informeert – op korte termijn PS te informeren over de ontwikkelingen in 5G Field Lab, regionaal en landelijk op het gebied van 5G?*

Antwoord

Zoals toegezegd in de procedurevergadering van de Algemene Statencommissie van 12 juni komen Gedeputeerde Staten terug op het onderwerp 5G en de rol van de provincie hierin in het kader van het bredere dossier van digitalisering. Deze staat geagendeerd in de Lange Termijn Agenda Omgevingsbeleid voor Q4 2019.

5. *Wordt – al dan niet binnen het thema gezondheid – ook aandacht geschonken aan de potentiële gevolgen van 5G op dieren? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Zie ook de beantwoording van vraag 1. Gedeputeerde Staten zien het Rijk als verantwoordelijke voor het monitoren van de gezondheidseffecten en gaan mee in het landelijk beleid en geldende wet- en regelgeving. De provincie zal zelf geen aanvullend onderzoek uitvoeren.

Den Haag, 17 september 2019

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit